

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه
جهت اخذ درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان:
بررسی شکستگی‌های فک پایین در شهرستان قزوین
طی سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۴

استاد راهنما:
آقای دکتر منصور خراسانی

مشاور آمار:
آقای دکتر جهانی هاشمی

نگارش:
لیلا مهدی حاجی محمودلو

سال تحصیلی: ۸۵-۱۳۸۴

شماره پایان نامه: ۳۰۱

چکیده

در میان تروماهای فک و صورت، فک پایین از آسیب پذیری بالایی برخوردار است. شکستگی‌های فک پایین به دلیل موقعیت خاص آن در یک سوم تحتانی صورت بسیار شایع است. این شکستگی ۴۰ تا ۶۲ درصد از کل شکستگی‌های صورت را شامل می‌شود. هدف از این مطالعه اپیدمیولوژیک، بررسی الگوهای شکستگی فک پایین در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان‌های قدس و شهید رجایی قزوین طی سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۴ می‌باشد.

این مطالعه از نوع مقطعی و یک مطالعه گذشته‌نگر و توصیفی است. با مراجعه به بایگانی مراکز بهداشتی درمانی شهید رجایی و قدس پرونده‌های بیمارانی که از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۴ به علت شکستگی فک پایین به این مرکز مراجعه نموده و تحت درمان واقع شده‌اند مورد بررسی قرار گرفت و اطلاعات این بیماران شامل: سن، جنس، محل سکونت، شغل، محل شکستگی، علائم ناشی از شکستگی، فصل بروز آن با توجه به تاریخ حادثه، نوع درمان انجام شده، نوع رادیوگرافی تجویز شده، وجود شکستگی‌های صورت، وجود شکستگی‌های سایر قسمت‌های بدن، جمع‌آوری شده و مورد تجزیه و تحلیل آماری (SPSS) قرار گرفت.

۲۰۴ بیمار با ۳۰۴ شکستگی به این بیمارستان‌ها مراجعه کرده بودند. شایع‌ترین دهه سنی بیماران ۲۱ تا ۳۰ سال بود از این تعداد ۷۶ درصد را مردان تشکیل می‌دادند. از نظر شغلی اکثر بیماران (۲۰/۸ درصد) کارگر بودند و اکثر بیماران ساکن شهر و روستاهای اطراف

قزوین (۵۱ درصد) بودند. شایع‌ترین علت شکستگی تصادف با ماشین (۳۷/۱ درصد) و به دنبال آن تصادف با موتور (۱۷/۵ درصد) بود. در ۵۶/۴ درصد موارد درمان انجام شده جا انداختن به روش باز بود. بیشترین رادیوگرافی تجویز شده رادیوگرافی پانورامیک (۸۵/۲ درصد) بود. شایع‌ترین محل شکستگی تنه (۴۱/۷۷ درصد) و سپس کنذیل (۱۴/۸ درصد) بود. در ۶۹/۲ درصد بیماران، فقط یک محل شکستگی در فک پایین، در ۲۸/۹ درصد دو محل شکستگی و در ۱/۹ درصد سه محل شکستگی وجود داشت. اغلب شکستگی‌ها در فصل تابستان (۳۱/۴ درصد) اتفاق افتاده بود. ۳۴/۳ درصد بیماران دارای شکستگی‌های سایر نواحی صورت نیز بودند. در ۲۸/۹ درصد بیماران، شکستگی‌های سایر نواحی بدن نیز وجود داشت. در ۸۵/۳ درصد شکستگی‌ها درد و ۷۴/۵ درصد تورم وجود داشت.

الگوی شکستگی در مناطق مختلف جهان بر اساس عادات، وضعیت اجتماعی اقتصادی نژادی و قومی آن مناطق متفاوت است. در هر جامعه می‌توان برای کاهش این وقایع و بالطبع هزینه‌های حاصل از آن با توجه به الگوهای شکستگی بدست آمده راه کارهای موثری ارائه داد.

کلید واژگان: شکستگی فک پایین، ترومای فکی صورتی، الگوی شکستگی فک

پایین.

Evaluation of mandibular Fractures in Qazvin province (1995-2005)

Mandible is the only mobile bone of the facial skeleton that plays a major role in mastication, speech and deglutition. Among the maxillofacial trauma, mandible is the high risk exponent. This study attempts to define current patterns of mandibular fractures based on patient characteristics and etiology of injury.

The charts of 204 patients with 304 mandible fractures treated over a 10- year period (from 1995-2005) at Rajaii and Ghods hospital in Ghazvin province, were retrospectively reviewed. Patients were categorized based on age, gender, job, place of living, etiology of fracture, treatment methods (open or closed reduction), type of radiography, location of fractures, seasonal variation and the incidence of multiple fracture sites. Data were analyzed by descriptive analytical statistics using SPSS software.

Data analysis showed that 76% of all of patients were men, and 39/7% of all patients were in the 21 to 30 year-old age group. The most common location of fracture was in the body (41/77%) followed by the condyle (14/8%) and symphysis (14/15%). 69.2% of the patients sustained only one fracture site in mandible bone and 30.8% of them sustained more than one fracture site. Most fractures had been caused by car accident (37/1%), followed by motor accident (17/5%). Most cases had been treated by open reduction (56/4%). 34/3% of the patients sustained other facial fractures, and 28/9% sustained other injuries. Occupationally, most of patients were worker (20/8%). Among Radiographies, panoramic radiography had been used commonly (89/2%), in this study. The most common sign and symptom were pain and swelling. The majority of fractures (31/4%), had happened in the summer (31/4%) season.

The findings of this study, compared with similar studies reported in the literature, support the view that pattern of mandibular injuries vary from one country to another and, as such, can provide a guide to the design of programs toward prevention and treatment.

Amendments in the traffic rules and legislation about seat-belt usage and traditional kite flying to reduce frequency of fractures are required.

Key words: mandibular fracture, maxillofacial trauma, pattern of mandibular fracture